

T.Ágoston László A mókamester

Böröndi tanár úr érezte, hogy valami nincs rendben a nadrágja körül. Mintha lebetonozták volna... Hiába próbálta a széken mozgatni a fenekét, a nadrágja nem mozdult utána. Dühében elfehéredett, majd elvörösödött az arca, de igyekezett megtartani kényszeredett álcamosolyát. Mondom; igyekezett megtartani, de nem sikerült. A nagy igyekezettől olyan torz vigyor ült ki a képére, hogy pillanatok alatt elszabadult a pokol az osztályban.

– Az anyátok hülye szentségit! – szakadt föl belőle az elkeseredett indulat. – Miért pont velem, és mindig velem csináljátok ezt? Utáljátok a fizikát? Rendben van... Menjetek ki a francba a folyosóra, vagy ahová akartok. Nem kell itt lennetek. Még csak hiányzónak se írjak be benneteket. Elég nekem az a négy-öt ember, akit érdekel...meg aki... eh... – Fellapozta az osztálynaplót és félig hunyt, vizsla szemmel pásztázott végig az önfeledten röhögő kamaszokon.

– Te voltál az, Balogh?

– Én ugyan nem, tanár úr – válaszolt egy zselézett hajú szőke fiú a röhögéssel küszködve. – Én inkább a csajokra költöttem a zsebpénzemet, nem szuperragasztóra.

– Tehát rajtam próbáljátok ki a szupererős ragasztótokat. Logikus, ez is fizika...– mondta és nagy csattanással becsapta az osztálynaplót. – Kaptok öt egész percet. Én most kimegyek, de mire visszajövök, itt álljon a katedra előtt vigyázzállásban, aki tönkretette a legjobb nadrágomat! Értve vagyok? Szarházi társaság... – ezzel a fenekén egyensúlyozva a széket, kiballagott a teremből.

– Hát ezt most megszoptad, Móka Miki! – fordult a mellette ülő fiúhoz Balogh. – Ez a köcsög tényleg képes kicsapatni bennünket a suliból. Akár az egész osztályt is. Amilyen simlis, lehet, hogy valóban ez az egyetlen valamire való gatyája... Mert neked mindenkit meg kell cumiztatnod...

– Ne rinyálj már, aranyfarkú haver – tette a vállára a kezét a másik. – Nem tojok bele a diplomádba. Itt ez a maradék ragasztó, tedd az asztalára, és írd mellé, hogy én vagyok a hunyó!

– Én írjam rá? Én? – üvöltötte az öklét rázva a másik. – Mindig te csinálod a balhét, Móka Miki, mi meg szívunk, mint a teve, amikor összeverik a golyóit.

Volt ebben a kifakadásban némi igazság. Tény, hogy ez a Miki gyerek látszatra épp olyan volt, mint a többi, hasonló korú emberpalánta, csak valahogy a fogaskerekek kapcsolódtak másképp az agyában. Már az óvodában is baj volt vele. Az még hagyján, hogy megleste, hogyan pisilnek a lányok a vécén. Istenkém, hát kíváncsi a gyerek. Érdeklődő... Ez más fiúval is megesett már. Még azt is elnézték neki, hogy homokot szórt a lányok bugyijába. És rágógumival etette a macskát. Csintalan a gyerek... Aztán egy nap úgy adódott, hogy az óvó néni leült a padra és mesélni kezdett. A gyerekek meg körbeülték. Idilli helyzet. Miki éppen a lábához került. Átszellemülten hallgatta a három kismalac történetét, majd hirtelen az óvó néni lábához simult és ártatlan képpel megkérdezte: – Óvó néni, megsimogathatom a cicát?

Az óvó néni fegyelmet kapott, mert nem tudta hitelt érdemlően igazolni, miért volt hiányos öltözetben a gyerekek között. Miket meg átvitték egy másik óvodába.

Az iskolában bajuszt, meg bibircsókot rajzolt a folyosó falán függő példaképek fotóira, napszemüveggel lepte meg a biológia szertár csontvázát a Matyit, és kanalat dugott a preparált kanalas gém torkába. Szerinte így könnyebben felismerhető. Az osztályfőnöke, meg az igazgató teleírta az üzenő füzetét utolsó figyelmeztetésekkel. Az anyja sírt, az apja káromkodott, és kifizette a kárt. Miki nem értette, miért háborognak ezek a savanyú jánosok, amikor az osztálytársai olyan jóízűen rötyögnek a balhén.

Egyszer elvitték a nevelési tanácsadóba is egy vörös hajú pszichológusnőhöz. Az igen, ő egy belevaló csaj volt. Rajzoltatott vele különböző figurákat, meg párosítani kellett a kártyákat, meg ilyesmi. Végül egy olyat játszottak, hogy a nő mondott egy szót, neki meg rögtön rá kellett vágni, ami eszébe jutott. Az se volt baj, ha valami nagyon csúnya jutott eszébe. Mi tagadás, sokszor eszébe jutott az, amilyük a lányoknak van...A végén azt mondta ez a vörös hajú, hogy nincs ennek a Mikinek semmi baja, csak élénkebb a fantáziája a korosztályabéli gyerekeknél. Hagyni kéne hadd fussa ki magát. No, erre aztán elküldték focizni. Azzal meg az volt a baj, hogy mindig kilyukadt a labda. Pattogott, pattogott, aztán egyszerre csak leeresztett. Többnyire olyankor, amikor ő is a közelében volt. Amikor ő lett a kapus, kevesebb labda fogyott. Ha valamiért nem ment edzésre, még kevesebb.

A nagyanyja is megharagudott rá. Történt ugyanis, hogy az orvos megállapította a cukorbetegségét és szigorú diétát rendelt el. Többek között eltiltotta a süteményektől, amit az idős hölgy nagyon nehezen viselt. A család viszont éberén örködött a diéta betartásán, s hamarosan kulcsra zárták a spájzajtót. Reggelre mégis eltűnt egy-egy szelet édesség.

– Nem én, nem én – tiltakozott a gyanúsítás ellen a nagymama. – Biztosan a Miki gyerek. Ő járkal mindig éjszaka.

Hiába szabadkozott a fiú, hogy ő ugyan nem. Különben is, miért lopná éjszaka, ha nappal is hozzájuthat, hisz tőle nem tiltja az orvos. A gyanú gyanú maradt, mert ennél a gyereknél sose lehet tudni...

Nem hagyta magát. Ellopta a nagymama görbebotját, kifúrta a végét és belerakott egy tintapatront. Másnap reggel lemoshatatlan tintapöttyök mutatták a nagymama útját az ágytól a spájz polcáig, meg vissza. Sose bocsátották meg ezt a csínytevését.

– Mi már mindent megpróbáltunk vele – ingatta a fejét az apja, amikor másnap megjelent az igazgatónál. – No, de hát ismer bennünket az igazgató úr... Itt érettségizett a Feri fiam, meg a Marika is. Soha, még csak egy figyelmeztetést se kaptak. Ez a Miki, ez a vakarék meg úton – útfélen szégyent hoz ránk. Elvittük a pszichiáterhez is...

– Tudom, Dunai úr, tudom, és nagyon sajnálom. Megértem önöket, de önök is értsék meg az én helyzetemet. Nekünk itt hatszáz gyereket kellene nevelnünk...Na jó, tanítanunk... felkészítenünk az életre. És akkor jön a maguk fia és pillanatok alatt romba dönti a munkánk gyümölcsét. A Böröndi tanár úrnak is a legjobb nadrágja...

– Természetesen megfizetem a kárt – mondta Dunai. – Meg a többit is, amit ez a gyerek okozott.

– Természetesen – lendült bele az igazgató –, de itt már nem csak anyagiakról van szó. Az iskolánk hírneve, pedagógusaink tekintélye forog kockán. Nem engedhetem meg, hogy...

– Apropó! – mosolyodott el hirtelen az apa. – Gondolom, megérkezett már az alapítvány számlájára az a csekélyke támogatás, amit a múlt héten utaltunk át.

– Sajnálom, Dunai úr, de ezt már nem lehet anyagiakkal ellentételezni. Hajlandó vagyok eltekinteni az adminisztratív eszközöktől, de ígérje meg, hogy a második félévben már nem hozzánk járhatja a fiát!

Megígérte. Aztán hazament, kivett a hűtőszekrényből három üveg sört, meg két deci cseresznyepálinkát és koccintott magával. A felesége elképedve nézte, és csak annyit kérdezett: – A Miki?

– Igen, a Miki – válaszolt a férfi és földhöz vágta az egyik akkorra már üres sörösüveget. Akkor is ott ült még a konyhaasztalnál, amikor hazaért a fia. Kissé bamba képpel meredt maga elé és csak annyit mondott:

– A jövő héten átíratlak lakatosinasnak.

– Igen? – emelte rá ártatlanul csodálkozó szeméit a fiú.– és miért éppen lakatosnak?

– Mert neked egészen más srófra jár az agyad, mint más, normális embernek.

A várakozások ellenére egészen jó lakatos lett Mikiből. Igaz, hogy már a második héten ő lett a szakmunkásképző nyári mikulása, de ott ez senkit se zavart. Attól, hogy a

műhely nagy, vörös macskájának lecsupaszodott a farka, vagy a szakoktató táskájának gépszírban úszott a fogantyúja, ezek a fiúk még nagyon jól tudtak reszelni. Azon is csak nevetgéltek, amikor Balázs szaki órákon át kerestette velük a kilences kanyarfúrót. A stucnidúznit viszont a mai napig nem találták meg a szerelde szerszámkiadó-jában.

Abban bízott az anyja, majd csak benő a feje lágya, ha önálló keresete lesz, meg hát úgy egyáltalán többet lát a világból. Arról nem is beszélve, hogy egy helyes kislány... A legtöbb férfit megváltoztatja a házasság. Miki életébe is beköszöntött a szerelem. Eleinte olyan intenzív volt ez az érzés, hogy szinte naponta más – más lányba volt halálosan szerelmes. Óvták is tőle az apák a lányukat, mint a tűzvész-től. Neki meg megígérték, hogy fellógatják az első fára, ha nem hagy békét a kislányuknak. Arról meg végképp hallani se akartak, hogy netán valamiféle komolyabb kapcsolat alakulhasson ki a fiatalok között.

Egyik este – vagy az órára pillantva inkább éjszaka – hazafelé ballagva különös árnyképre lett figyelmes a barátja kapujánál. Úgy össze volt gabalyodva az az emberpár, mintha egy tömbből faragták volna őket. Kíváncsivá tette ez a furcsa jelenség. Visszahúzódott hát egy természetes fa törzse mögé és várt. Hamarosan kéjesen kacarászó női hangot sodort felé a hajnali szél, melyben egyértelműen a barátja feleségére ismert. Épp a minap közölték vele, hogy a jelek szerint gyermekáldás elé néznek, s ha a gyanú beigazolódik, őt tisztelik meg a keresztapasággal. No, de az a nagydarab mackó nem a férj, az biztos. Megnézte az út szélén álló autó rendszámát, az se volt ismerős. Másnap a cukrászda előtt látta újra a kocsit. Megkérdezte, kié.

– Az a Merci? Az a Józsié, a cukrász gyereké, ba' meg. A múlt héten hozta Bécsből.

No, ba' meg – gondolta Miki –, akkor itt valami gubanc van a keresztapaság körül, mert hogy a Kati meg a pultos lány a cukrászdában. Valahogy a haver tudomására kéne hozni, hogy gáz van, de hogyan? Ha elmondja, mit látott, biztosan nem hisz neki, és oda a barátság is. Ha meg hallgat, előbb – utóbb megfojtja a torkán akadt gombóc. Ki kell találni valamit.

Ki is találta. Pontosabban talált a játszótéren egy szakadt gyereksapkát. Olyan kötöset. Innét aztán már szárnyalt a fantáziája. A hobby boltban vett egy darab műkakit és szépen becsomagolta egy palacsintaszerű tészta-ba. Aztán egy papírlapra az újságból kivágott betűkkel a következő szöveget ragasztotta: „Vigyázz, Peti, szar van a palacsintában!” Mindezt akkurátusan becsomagolta a gyereksapkába és egy éjjel ráakasztotta a bejárati ajtó kilincsére.

Talán nem is lett volna belőle akkora botrány, ha a Peti találja meg, de aznap éppen nem ő volt a korán kelő, hanem az anyós. Kibontotta, elolvasta, megszagolta, s miután fölébredt első gutatütéséből, a hóna alá vette a csomagot és berohant vele a rendőrségre feljelentést tenni. Természetesen ismeretlen tettes ellen, de különben száz százalék, hogy a Miki volt. Ekkora baromság csak az ő hülye fejéből pattanhat ki.

A kapitányság heteken át rengett a röhögéstől. Ebben a nyomozásban mindenki részt akart venni. Még a kazánfűtő is kérte a reaktiválását, mert hogy ő nyugdíj mellett dolgozott. Ellepték a várost az egyenruhás, meg civil nyomozók. Mindegyik azt firtatta, ki rakta a szart a palacsintába, de egyik se tudta röhögés nélkül föltenni a kérdést. Így aztán háromhavi sikertelen nyomozás után lezárták az ügyet.

Alig csitultak el a palacsinta botrány hullámai, Ferenc napot ünnepeltek a lakatos műhely dolgozói. Ferenc volt a csoportvezető, a műhelyfőnök, sőt még a gyáregység vezető is. Ilyenkor mindig nagy korszó sörök gurultak le a lakatosok gigáján, s olykor még másnap is nehezen találták meg az elkallódott szerszámot. Igen ám, de most valami még emlékezetesebb, vagy akár még pikánsabb ünnepet szerettek volna ülni mint más években, mert közben a csoportvezető kerek ötven éves is lett. Valami... valami extrát. Mondogatták is Mikinek, hogy tudják ők, hogy semmi köze sincs a palacsintához, de kellene valami eredeti ötlet. Például valami olyan, ami kifejezi, hogy ez a Feri mennyire szereti a nőket. Vehetnének neki a névnapjára mondjuk egy női bugyit mintázó söröspoharat, vagy egy csöcsös korszót. Régen árultak ilyesmit a búcsúsok...

Miki csak mosolygott a bajsza alatt, s váltig mondogatta, hogy ő már nem foglalkozik ilyesmivel, benőtt a feje lágya. Különben is hamarosan megnősül. Rá ne számítsanak. Aztán Ferenc nap délelőttjén odaszólt a portás, hogy csomagot hoztak a csoportvezetőnek. Beengedheti - e a küldöncöt? A küldönc átadta a kis csomagot, aztán távozott a borralalóval. A lakatosok meg egymást túlkiabálva követelték:

– Bontsd ki! Bontsd ki!

Kibontotta. A cipős dobozból először egy kisebb doboz került elő, aztán még két kisebb, majd egy bonbonos díszdoboz piros selyemszalaggal átkötve. Végül...

– Az anyátok hülye szentség! – mondta a csoportvezető a nevetéstől fuldokolva. – Hol szereztétek ezt a tehén alkatrészt?

Természetesen mindenki tiltakozott, hogy ő ugyan nem. Legfőképp Miki, aki már előre jelezte, hogy ő nem kíván részt venni a hasonló balhékban. Néhány óra múlva ugyanígy tiltakozott a gyanúsítgatás ellen a csoportvezető is, amikor az egyik kifutólány a műhelyfőnöknek kézbesítette a csomagot. Akkor meg már a fél gyár röhögött, amikor a gyáregység vezető dobta ki dühtől toporzékolva az ablakon.

Nemcsak ígérte, valóban megnősült Miki. Egy vidéki lányt vett feleségül, akit senki sem ismert a városban. A lány falujában tartották az esküvőt és senkinek se árulták el az időpontját, nehogy valaki az egykor megtréfáltak közül törleszteni próbálja az adósságát. Nem is történt semmi rendkívüli. Az apósa jómódú ember volt. Nászajándékként befizette a beugrót a két szobás lakásra, meg az Opel Astrára.

– A törlesztés a ti gondotok – mondta az újdonsült vejének. – Te meg, lányom becsüld meg magad! – ölelte át a búcsúzásnál az új asszonyt. – Tudod, a pletykák gyorsan eljutnak hozzám.

Éveken át éltek csendes nyugalomban, a kutya se zavarta őket, s ők se zavartak senkit. A bankkölcsön törlesztése mellett még arra is jutott pénzük, hogy nyaranta egy – egy hétre kiruccanjának Erdélybe, vagy a Balatonra. Aztán egy nap műszak után összehívták a munkásokat. Egy elegáns francia úr – hasonlóképp elegáns ifjú hölgy tolmácsolta a szavait – bejelentette, hogy megvette a gyárat, és a következő hónaptól nem tart igényt a munkájukra. Mindenki kap háromhavi végkielégítést és a városi munkaügyi központ nyilvántartásba veszi a munkanélkülieket. Az asszony ekkor már hónapok óta kapta a munkanélküli segélyt.

– Iskolai végzettsége? – kérdezte a hivatalnok a kérdőívet töltögetve.

– Szakmunkás képző. Lakatos vagyok.

– Csak egy szakmája van? Nyelvvizsga, számítógépes ismeretek...

– Mondom; lakatos vagyok. Nagyon jó lakatos.

– Hallom, uram, hallom, de így nagyon nehéz lesz elhelyezkednie. Az a férfi, aki maga előtt volt itt az ablaknál, gépészmérnök két nyelvvizsgával. Azon kívül marós és esztergályos szakmunkás bizonyítványa van és számítógépes programozó. Fél éve keresünk neki valamiféle munkalehetőséget. Most jelentkezett egy hathetes őrző – védő tanfolyamra. Erre az időre átképzési segélyt kap – mondta a hivatalnok kesernyés mosollyal.

– Látom, vicces kedvében van az úr – mondta Miki elismerően bólintva. – Én viszont nevetetni szoktam, nem fordítva. Ja, és utálok, ha csiklandoznak.

Nehezen viselte a tétlenséget. Segített az egyik volt kollégájának a költözködésnél, amikor kisebb lakásba hurcolkodtak. Megjavította az apja lerobbant, öreg Skodáját, a szomszédban kifestette a konyhát, de egy – két hét után már céltalanul ödögött az utcán.

– Gyere, Miki, gurítsunk le egy pofa sört – mondta az egyik régi haver, amikor összetalálkoztak. Aztán jött a másik, a harmadik... Reggel nem csörgött a vekker, nyugodtan alhatott tovább.

Aztán jött a villanyszámlás, a gázszámlás, a víz – meg a csatornadíj, a postás hozta a banktól a sárga csekket, meg a felszólító levelet. Először még sajnálta is őket, hogy ott

rostokolnak az ajtó előtt, de amikor az asszony replikázni kezdett, hogy „ezeknek legalább van állásuk...” a fejébe csapta a keskeny szélű turista kalapját, és meg se állt a kocsmajtóig.

Egy nap különös levelet talált a postaládában. Csupán annyit írtak egy szakadt irkalapra: „a palacsintánk elfogyott, de te nyakig ülsz a szarban. Tóttik az asszonyt, Miki!” Szó nélkül letette az asztalra a felesége elé, s csak a szemével jelezte, hogy választ vár.

– Hát... nem is tagadom – mondta az ajtó felé oldalazva a nő. –

Elköltözöm, Miki...

– Hová? Apádhoz?

– Nem. A Józsihoz a tanyára. Ott legalább van kaja...

– Jól van, menj a francba, a Józsidhoz, de mire megjövök, egy szakadt bugyid se maradjon a lakásban!

S valóban, mire harmadnap hazatámolygott csak egy ágyat, a szekrényt, meg az asztalt találta két szék társaságában. Szinte visszhangoztak a falak, amikor elkáromkodta magát. Aztán kinézett az ablakon és valamiféle furcsa hiányérzete támadt. Először arra gondolt, hogy a felesége hiányzik, hiszen évek óta együtt feküdtek – keltek, de aztán hirtelen belehasított a felismerés: a kocsija, a félig kifizetett Opel Astra nem áll ott a kapu előtt, ahol hagyta. Felhívta telefonon egyik rendőr ismerősét, aztán bement a kapitányságra följelentést tenni.

– Utána néztem a kocsidnak, Miki – fogadta az őrmester. – Nem lopták el, a végrehajtó vitette el trélerrel tegnap délután. Négy hónapja nem fizeted a banknak a törlesztő részleteket és a bírósági határozatra se reagáltál.

– De hát több, mint a fele ki van fizetve...

– Lehet, de a szerződés szerint...

– Leszarom a szerződésüket!... Az én kocsim...

Amíg egy fillérrel is tartozol, addig a banké. Te írtad alá... A kulcsot, meg a forgalmit viszont tedd le ide elé, az asztalra. Holnapután elérverezik.

Hajnali tíz órakor csörgött a telefon. Az adósság-végrehajtó kft igazgatója közölte vele, hogy egy órán belül ott lesz nála felmérni a lakást, meg a benne lévő értékeket, mert a bank...

– Méritek ám a jó édesanyátok... – s kimondta úgy egyértelmű magyar szavakkal, hogy mijét. Aztán magára kapkodta a ruháit és átment a szemközti szomszédba, s leült az ő lakására néző ablak elé és várt. Megeskette a szomszédot, hogy ha szíjat hasítanak a hátából, akkor se árulja el, hol van.

Nem telt bele fél óra, egy hatalmas fekete terepjáró állt meg a kapu előtt. Még az ablakai is be voltak feketítve, hogy ne láthasson be rajtuk illetéktelen. Nagydarab kopasz férfi szállt ki belőle diplomata táskát lóbálva a kezében. Két hasonló külsejű társa a kocs oldalának támaszkodott. A táskás ember becsöngetett, majd válogatott szitkok kíséretében rugdalni kezdte az ajtót. Két társa vadalma mosollyal figyelte. No, meg a szomszéd az utca másik oldaláról.

– Segítsünk, főnök? – kérdezte az egyik kigyúrt fickó.

– Azért vagytok, nem? Törjétek be az ajtót!

– Hé, legények, mi történik ott? – kiáltott rájuk a szomszéd. – Ha azonnal abba nem hagyják, kihívom a rendőrséget.

– No látod, azt jól teszed, öregapám – nevetett föl a főnök. – Amúgy is kell a hatósági tanú, de tudod, ma még nem árverezünk, csak fölmérünk. Bent van ez a szopóművész?

– Ha a Mikire gondolt, ő nincs. Biciklivel láttam elmenni úgy fél órája. Üzen neki valamit?

– Oké. Mondd meg neki, öreg, hogy holnap a délelőtti órákban visszajövünk. Velünk nem lehet szarakodni. Hogy neked is igazad legyen, haver, hozunk két rendőrt is hatósági tanúnak, aztán úgy rátörjük az ajtaját, hogy gyújtósnak is apró lesz. – Ezzel beugrottak a terepjáróba és teli szájjal röhögve elhajtottak.

– Ne mondj semmit, hallottam – csóválta a fejét Miki. – De azért jól kiszúrtam velük, mi?

– Hát te aztán ki, az biztos. Mihez kezdesz, ha a lakásodat is elárverezik?

– Bíz csak rám, szomszéd. Úgy megtréfálok őket, hogy arról koldul valamennyi.

Másnap délelőtt valóban megjelent a fekete terepjáró, s hamarosan egy rendőrautó is fékezett a ház előtt. A táskás ember az ajtóhoz ment, becsöngetett. Várt néhány percig, mutatta a rendőröknek, hogy ő milyen türelmes, aztán újra megnyomta a gombot. Semmi válasz nem érkezett bentről. Intett a rendőröknek, hogy jöjjenek közelebb, aztán odaszólt a két gorillának: „törjétek be az ajtót!”

Az egyik nekifeszítette a vállát, de az ajtó nem engedett. Lábbal rúgta, úgy sem.

– Lakatos a tulaj, jól megerősítette az ajtaját – jegyezte meg az egyik rendőr.

– No, akkor figyeljenek! – mondta a másik gorilla. – Miközben nekifeszítette a vállát az ajtólapnak, a keze a kilincshez ért és kivágódott az ajtó. Majdnem átesett a küszöbön.

– Befelé! – vezényelt a főnök.– Kerítsétek elő!

Az egyik végrehajtó segéd belökte a szobaajtót, szétnézett, aztán mint akit puskából lőttek, úgy szaladt ki a házból.

– Mi van, erős ember, szellemet láttál? – nevetett föl a végrehajtó.

– Dehogy szellemet, főnök! A mókamester ott lóg a csilláron, és öltögeti rám a nyelvét.
